

Klimabudsjett 2027

Sak 1/2027

Økonomiplan for 2027 – 2030

Oslo

Klimabudsjettet

Sammen skaper vi verdens beste by, en grønn og levende hovedstad som tar vare på mennesker og natur. I Oslo skal det lønne seg å velge klima- og miljøvennlig. Vi skal gjøre det enklere å reise klimavennlig, gjenbruke så mye som mulig, bruke energi på en smartere måte, bevare og etablere mer natur og gjøre byen robust for klimaendringene. Oslo skal være et forbilde i klima- og miljøarbeidet og vise vei til et klimarobust nullutslippssamfunn.

Klimabudsjettet er kommunens styringsverktøy for å nå Oslos fem klimamål. Klimabudsjettet viser hvilke virkemidler som skal gjennomføres i økonomiplanperioden 2027-2030 for å bidra til å nå de ulike målene. Ansvar for gjennomføringen er fordelt på de kommunale virksomhetene og rapporteres på årlig, med unntak av direkte utslipp som rapporteres sammen med øvrig økonomirapportering. Klimabudsjettet viser også nye bevilgninger til klimatiltak. I tillegg presenteres identifiserte virkemidler som kan styrke klimaarbeidet dersom de vedtas i senere års klimabudsjetter. Dette er altså ikke virkemidler byrådet nå foreslår å gjennomføre, men en synliggjøring av virkemidler det er identifisert at kan bidra til høyere måloppnåelse i framtiden.

Innledningsvis vil byrådet løfte frem fem særlig viktige milepæler i 2026 som er av stor betydning for målet om å bli en nullutslippsby i 2030:

1. Byrådet la i august 2026 frem forslag til forskrift om utslippsfrie bygge- og anleggsplasser, som skal behandles av bystyret. Forslaget innebærer at innføringen skjer i tre trinn, med gradvis økning av den utslippsfrie energibruken. Første trinn starter 1. juli 2028. Da skal minst 30 % av energibruken på byggeplassen komme fra nullutslippsløsninger eller biogass. I 2030 økes kravet til 60 % og i 2032 til 75 %. Kravet vil bidra til at private og statlige bygge- og anleggsplasser i Oslo følger etter kommunen og kutter kraftig i utslippene. De minste byggeplassene får unntak.
2. Byrådet sendte i juni 2026 forslag til grønn mobilitetsplan på høring. Hensikten med planen er å legge bedre til rette for gående, syklende, reisende med kollektivtransport og næringsliv. Blant målene som foreslås er at 85 % av alle reiser skal foregå til fots, med sykkel eller kollektivt.
3. Oslo er et viktig steg nærmere å kunne etablere en nullutslippssone. Regjeringen sendte i juli 2026, etter årelangt påtrykk fra Oslo kommune, et forslag på høring som gir kommuner hjemmel til å innføre nullutslippssoner.
4. Byrådet sendte i mai 2026 utkast til arealdel i kommuneplanen på høring. Den inneholder mange forslag til nye bestemmelser på klima, blant annet en bestemmelse om 35 % utslippsreduksjon fra materialer, som oppjusteres til 55 % fra 2030. Dette kan gi store utslippsreduksjoner og vil stimulere til mer ombruk og gjenbruk og bruk av materialer med lavere klimagassutslipp. Den inneholder også forslag om massehåndteringsplaner for å fremme mer gjenbruk av masser og minimere utslipp fra massetransporten. Den

inneholder videre forslag om arealnøytralitet, økologiske korridorer i Marka og hensynssoner for flomveier som vil fremme mer naturlig karbonlagring og klimatilpasning.

5. Byrådet legger i dette klimabudsjettet inn en ny føring til kommunens virksomheter om at ombruk av møbler og inventar skal være standard i Oslo kommune og at kommunen skal øke ombruk av møbler og kjøp av brukte møbler og inventar betydelig. Innkjøp av nye møbler og inventar i Oslo kommune er blant de større utslippskildene i kommunens egne innkjøp og er beregnet å gi et klimagassutslipp tilsvarende ca. 4 400 tonn CO₂ årlig (2025-tall, Klimaetaten). Dette er derfor et viktig nytt virkemiddel for å redusere de indirekte klimagassutslippene i kommunens egen virksomhet og bidra til en mer sirkulær økonomi. Dette vil samtidig gi reduserte kostnader.

Oslos klimamål

De fem målene i [Oslos klimastrategi mot 2030](#) er:

1. Oslos klimagassutslipp i 2030 er redusert med 95 % sammenlignet med 2009
2. Oslos natur skal forvaltes slik at naturlige karbonlagre i vegetasjon og jordsmonn blir ivarettatt og opptaket av klimagasser i skog og annen vegetasjon økes mot 2030
3. Oslos samlede energiforbruk i 2030 er redusert med 10 % sammenlignet med 2009
4. Oslos evne til å tåle klimaendringer er styrket fram mot 2030, og byen utvikles slik at den er rustet for de endringene som forventes fram mot 2100
5. Oslos bidrag til klimagassutslipp utenfor kommunen er betydelig lavere i 2030 enn i 2020

I tillegg har byrådet i Temaplan for sirkulær økonomi mot 2030 (byrådssak 162/23) vedtatt mål for det sirkulære Oslo om at "forbruk av jomfruelige naturressurser skal være redusert til et nivå som kan anses som forenlig med et globalt bærekraftig forbruk".

Byrådet har igangsatt et arbeid med å utarbeide en revidert klimastrategi for 2030 – 2040. Den nye strategien skal i hovedsak omhandle nye mål og delmål for det videre klimaarbeidet.

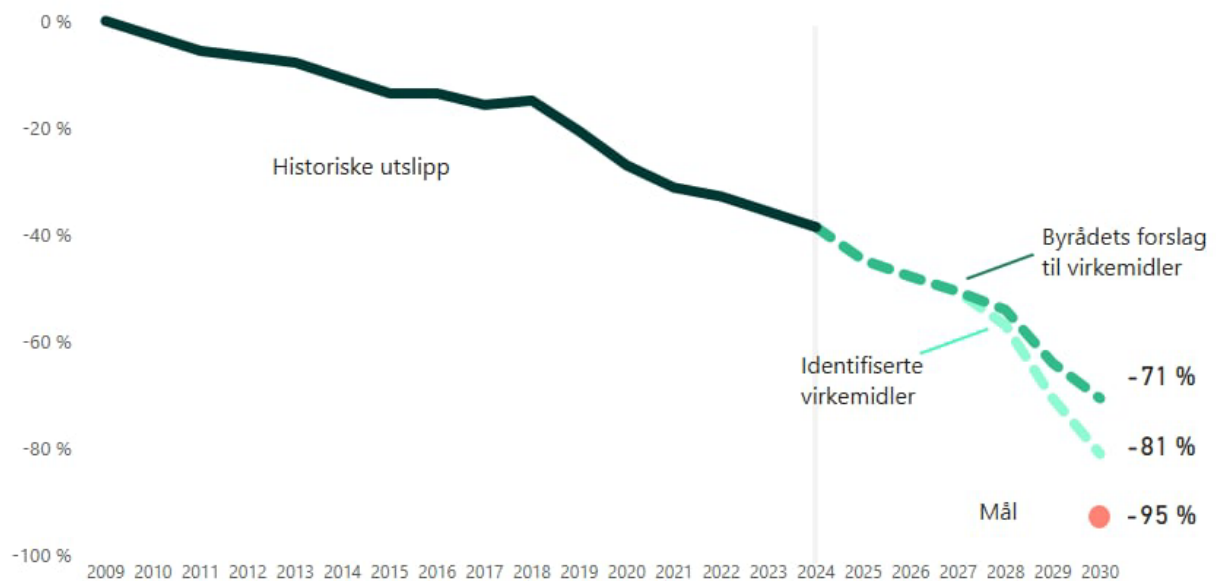
Vedtak

«Bystyret slutter seg til byrådets forslag til virkemidler i Klimabudsjettet 2027. Byrådet skal arbeide videre med nye og forsterkede virkemidler som bidrar til at kommunen når sine klimamål, slik målene fremgår av klimastrategien (bystyresak 109/20). Byrådet rapporterer til bystyret på gjennomføring av virkemidlene på energi, indirekte utslipp og klimatilpasning/naturlig karbonlagring og mulighet for måloppnåelse i årsberetningen. Status og måloppnåelse for virkemidler for å redusere direkte utslipp rapporteres sammen med øvrig økonomirapportering».

Direkte utslipp (mål 1): Oslo er en nullutslippsby i 2030

Oslo skal redusere sine direkte klimagassutslipp med 95 % i 2030, sammenlignet med 2009. Ifølge Miljødirektoratets kommunefordelte utslippsregnskap, supplert med lokale data av Klimaetaten, er disse utslippene redusert med nær 40 % siden 2009. De største utslippsreduksjonene er oppnådd gjennom overgang til utslippsfri transport og utfasing av fossil oppvarming. Kommunens krav om utslippsfrie bygge- og anleggsplasser i egne prosjekter har også bidratt til å utvikle markedet for utslippsfrie anleggsmaskiner og redusere utslippene fra bygge- og anleggsvirksomhet.

Økonomiplan for 2027-2030

Historisk utvikling i utslipp fra 2009-2024 og framskrivninger av utslippsreduksjoner for årene 2025-2030 med byrådets forslag til virkemidler og identifiserte virkemidler.

Med byrådets forslag til virkemidler er Oslo på vei mot en utslippsreduksjon på om lag 71 % i 2030 sammenlignet med 2009. Etablering av karbonfangst ved avfallsforbrenningsanlegget på Klemetsrud er det største enkelttiltaket og vil alene kutte omtrent 19 % av byens utslipp i 2024 når anlegget er i full drift. Anlegget er planlagt ferdigstilt i 2029. I 2026 foreslo byrådet for bystyret en lokal forskrift med krav til nullutslippsløsninger og biogass på bygge- og anleggsplasser i Oslo, gjeldende fra 1.7.2028. Kravet vil bidra til at private og statlige bygge- og anleggsplasser i Oslo følger etter kommunen og kutter kraftig i utslippene. I tillegg er videre utvikling av et helhetlig, effektivt og utslippsfritt mobilitets- og transportsystem viktig for å fortsette utslippsreduksjonen i byen mot 2030 med en økende befolkning. Dette inkluderer Oslos målrettede satsning på kollektiv, sykkel og gange. Det å oppnå utslippsreduksjonen på 71 % i 2030 krever et kontinuerlig arbeid med å gjennomføre de vedtatte virkemidlene.

Oslo kommune arbeider systematisk med å identifisere nye virkemidler som kan redusere utslippsgapet (24 %-poeng) mellom reduksjoner vi når med virkemidler foreslått i dette budsjettet og målet på 95 reduksjon i 2030. Dersom de identifiserte virkemidlene (se tabell lenger ned) blir vedtatt og gjennomført i tide, kan utslippene reduseres med 81 % innen 2030. Siden anslag for effekt av virkemidler er usikre og avhenger av innretting og innfasing av ikke-vedtatt politikk, er det sannsynlig at anslagene vil bli endret i fremtidige klimabudsjetter.

For de resterende utslippene som det ikke er identifisert virkemidler for (14 %-poeng), kommer nesten halvparten fra veitrafikk og hovedsakelig fra varebiler og tunge kjøretøy, mens resten er spredt på andre utslippskilder. Tiltak som kan bidra til å tette gapet er:

- Utfasing av de gjenværende fossile personbilene
- Raskere utfasing av fossile varebiler og tunge kjøretøy, inkl. gjennomgangstrafikk
- Redusert trafikk med fossile varebiler og lastebiler
- Utslippsfrie løsninger for ikke-veigående maskiner i industrien, avfallsbehandlingen og ved godsterminaler

- Raskere innfasing av utslippsfrie bygge- og anleggsmaskiner enn minstekravene i lokal forskrift
- Bruk av fornybart drivstoff på godsskip
- Redusere lekkasjer av metan fra de nedlagte avfallsdeponiene på Rommen og Grønmo
- Elektrifisering og annen utslippsreduksjon i industrien

Virkemidler for å utløse disse tiltakene kan være ytterligere innstramminger og styrkinger av det som ligger i tabellen med identifiserte virkemidler. Byrådet vil særlig vurdere virkemidler som gjør det mer attraktivt å gå, sykle og reise kollektivt, samt tiltak som gjør det enklere for næringslivet å kutte utslipp i egen drift. Byutredningen som er faggrunnlaget for ny byvekstavtale for Oslo-området peker på at slike virkemidler bør kombineres med bl.a. mer bruk av prising av veitrafikk, særlig i Akershus.

Se kapittel 2.2 i vedlegget *Underlag til Klimabudsjett 2027* for mer informasjon om klimabudsjettanalysen og metoden for å beregne effekt av vedtatte og identifiserte virkemidler.

Byrådets forslag til virkemidler for å redusere direkte utslipp

Tabellen under viser byrådets forslag til virkemidler for å redusere direkte utslipp som skal gjennomføres i økonomiplanperioden.

Virkemidlene er estimert til å ha et samlet potensial til å bidra til at utslippene reduseres med om lag 51 % i 2027 og 71 % i 2030 sammenlignet med 2009-nivå. Effekten som vises i tabellen under, er effekt utover utviklingen som ligger i referansebanen. Referansebanen er en framskrivning som viser utslippene uten nye virkemidler og med dagens forutsetninger for bl.a. kostnads- og teknologiutvikling. Merk at eksempelvis det viktige virkemiddelet "karbonfangst på Klemetsrud" i 2027-budsjettet ikke ligger i tabellen under, men er lagt til referansebanen, fordi virkemiddelet er vedtatt politikk og anlegget er under bygging. Se mer om referansebanen i vedlegget.

Der det er flere virkemidler som påvirker samme utslippskilde, er dobbelttelling av effekter unngått.

Byrådets forslag til virkemidler for reduksjon av direkte utslipp (utslipp som skjer innenfor Oslos grenser)

Sektor	Nr	Virkemidler	Ansvar	Effekt 2027 (tonn CO _{2e})	Effekt 2030 (tonn CO _{2e})
Avfall og avløp					
Uttak av deponigass	1	Kartlegge diffuse gassutslipp på nedlagte avfallsdeponier i Oslo	EBY*	Ikke beregnet	Ikke beregnet
Veitrafikk (mange virkemidler inngår også i byrådets forslag til grønn mobilitetsplan)					
	2	Innkjøp av utslippsfrie (inkl. biogass) kjøretøy i kommunen iht. byrådsak 1078/23	Alle, BYM*, OKF*, REG*, VAV*, UDE*, Bydeler: Alna*, Bjerke*, Nordstrand*, Østensjø*	900	1900

Økonomiplan for 2027-2030

	3	Utslippsfri (inkl. biogass) leveranse av varer og tjenester på oppdrag for kommunen iht. reviderte krav i byrådssak 1004/25	Alle*, OKF*	Inkl. i varebiler og tunge kjøretøy	
	4	Utslippsfri (inkl. biogass) transport av masser og øvrig transport i kommunens bygg- og anleggsprosjekter iht. reviderte krav i byrådssak 1014/25	Alle*, OKF*	3200	2800
Redusert biltrafikk	5	Tilrettelegge for økt sykling og gange: Bygge 5 km ny eller oppgradert gangeinfrastruktur, 10 km ny eller oppgradert sykkelinfrastruktur og 300 sykkelstativ, samt drifte 180 km sykkelveinett om sommeren og 130 km om vinteren og etablere 11 nye hjertesoner i 2027.	BYM*	Ikke beregnet	Ikke beregnet
	6	Forbedre kollektivtransporten: Øke framkommelighet, prisvirkemidler, opptrapping trikketilbud, nye togsett og utbedringer for t-banen, bygge Fornebubanen.	BYM*, Ruter, Sporveien, FOB	Ikke beregnet	Ikke beregnet
	7	Deleløsninger: Sette av kommunal veigrunn til bysykler og utleie av elsparkesykler og elsykler. Rundt 1000 parkeringsplasser forbeholdt bildeling skal videreføres i 2027.	BYM*	Ikke beregnet	Ikke beregnet
Utslippsfrie personbiler	8	50 nye eller oppgraderte normalladere	BYM*	Ikke beregnet	Ikke beregnet
	9	Forvalte tilskudd til ladeinfrastruktur for elbil	KLI*	Ikke beregnet	Ikke beregnet
Utslippsfrie varebiler	10	Nulltakst i bomringen for elvarebiler til og med 2030		1000	4000
	11	Halvert parkeringsavgift for varebiler som lader på dagtid på kommunale plasser	BYM*		
	12	Etablere lading til vare- og nyttetransport: 12 nye hurtigladere og nattlading for elvarebiler på kommunale arealer som ved skoler og andre formålsbygg i 2027.	BYM*, Oslobygg		
	13	Forvalte tilskudd til og informere om virkemidler for omstilling til utslippsfrie varebiler til transportbransjen	KLI*		
Utslippsfri/ biogass tunge kjøretøy og buss	14	Nulltakst for utslippsfrie (inkl. biogass) tunge kjøretøy til og med 2030, samt takstøkning for tunge fossile kjøretøy fra 2028		6000	15 000
	15	Forvalte tilskudd til etablering av ladere for tunge kjøretøy (inkl. buss) og informere om virkemidler for utslippsfri tungtransport til transportbransjen	KLI*		
Annen mobil forbrenning					

Økonomiplan for 2027-2030

Utslippsfri bygg- og anleggs-virksomhet	16	Krav til nullutslippsløsninger og biogass på bygge- og anleggsplasser i Oslo i lokal forskrift iht. byrådssak 137/26. Utarbeide veiledning og rutiner for vurdering av virkeområde, dokumentasjon, tilsyn og behandling av unntakssøknader.	PBE*	0	25 000
Utslippsfrie maskiner og motorredskaper	17	Tilrettelegge for at maskiner som håndterer varer og last på Oslo Havn er utslippsfrie	Oslo Havn*	1900	2400
	18	Innkjøp av utslippsfrie maskiner i Oslo kommunes maskinpark iht. byrådssak 1078/23	Alle*, OKF*	200	200
	19	Forvalte tilskudd til elektriske maskiner og motorredskaper	KLI*	600	900
Sjøfart					
Utslippsfri havneligge	20	Etablere landstrømsanlegg: I løpet av 2027 ferdigstille landstrøm til bulkskip og skip som skal levere CO ₂ fra karbonfangstprosjektet på Klemetsrud til Northern lights. Følge opp bruk av ferdigstilte landstrømanlegg til container-, tank- og cruiseskip.	Oslo Havn*	6500	12 100
	21	Fritak for kaivederlag for godsskip som seiler utslippsfritt og innføre cruiseavgift**	Oslo Havn*	Ikke beregnet	Ikke beregnet
Summert effekt av virkemidler				20 300	64 300

* Rapporteringsansvar

** Cruiseavgift er primært ment å bidra til kommunens kostnader som følger av slitasje på bymiljøet, men økt kostnad kan potensielt redusere antallet anløp og således bidra til utslippsreduksjon.

Nye bevilgninger for å redusere direkte utslipp 2027 - 2030

I budsjettet for 2027 er det bevilget 242,85 mill. på driftsbudsjettet og 0,2 mill. på investeringsbudsjettet til nye/styrkede virkemidler som bidrar til å redusere de direkte klimagassutslippene, vist i tabellene under.

Nye/styrkede bevilgninger til virkemidler med klimaeffekt for direkte utslipp i driftsbudsjettet (i mill.)

Virksomhet	Virkemidler i driftsbudsjettet	2027	2028	2029	2030
PBE	Oppfølging og håndheving av lokal forskrift for nullutslippsløsninger og biogass på bygge- og anleggsplasser i Oslo <i>Relevant for virkemiddel 16</i>	2	2	2	2
KLI	Kapitaltilførsel Klima- og energifondet <i>Relevant for virkemiddel 9, 13, 15, 19 og virkemiddel 4 og 15 under energi</i>	20	20	20	20
Ruter	Et bedre og mer attraktivt kollektivtilbud <i>Relevant for virkemiddel 6</i>	220	220	220	220

Økonomiplan for 2027-2030

BYM	Redusert parkeringsavgift for utslippsfri varebil som lader på dagtid på kommunale plasser Relevant for virkemiddel 11	0,85	0,6	0,6	0,6
SUM		242,85	242,6	242,6	242,6

Virksomhet	Virkemidler i investeringsbudsjettet	2027	2028	2029	2030
Barne- og familieetaten	Utskiftning til elbiler <i>Relevant for virkemiddel 2</i>	0,2	0,2	0,2	0,2
SUM		0,2	0,2	0,2	0,2

Identifiserte virkemidler for å redusere direkte utslipp

Tabellen under viser identifiserte virkemidler som kan iverksettes for å redusere direkte utslipp ned til 81 % i 2030. De identifiserte virkemidlene er virkemidler som har et potensiale for utslippsreduksjon, men det er ikke politisk besluttet lokalt og/eller nasjonalt om de skal gjennomføres. Enkelte virkemidler forutsetter nye nasjonale avklaringer, nye lovhjemler e.l. Virkemidlene er ikke nødvendigvis ferdig utredet, og endelig utforming må vurderes nærmere.

Identifiserte virkemidler for reduksjon av direkte utslipp (utslipp som skjer innenfor Oslos grenser)

Identifiserte virkemidler	Effekt 2030, isolert (tonn CO ₂ e)
Tverrgående virkemidler	
CO₂-avgift tilsvarende 2 400 kr/tonn i 2030: Anslått effekt forutsetter at Stortinget ikke kompenserer for avgiftsøkningen med å lette på andre virkemidler, som å redusere veibruksavgiften. Opptrappingen følges opp år for år og avhenger av nasjonale myndigheter. Stortingsvedtak for midlertidig avgiftslettelse på grunn av økte drivstoffkostnader ble opphevet 1. september 2026.	6000 – 11 000
Avfallsforbrenning og energiforsyning	
Karbonfangst på husholdningsavfall fra Oslo kommune: Anskaffelse av slik forbrenning er under vurdering.	40 000 – 50 000
Utfasing av fossilt materiale på avfallsforbrenningsanlegget til Hafslund Celsio på Haraldrud: Det er iverksatt et arbeid for å vurdere muligheter for utfasing av utslipp.	20 000 – 30 000
Økt utsortering av plast fra husholdningsavfallet: Ny avfallsforskrift krever 60 % utsortering av plast som er egnet til materialgjenvinning i løpet av 2030. Renovasjons- og gjenvinningsetaten vurderer hvordan kommunen kan øke utsorteringen av plast fra husholdningsavfallet. Effekten overlapper i stor grad med effekten av karbonfangst.	14 000 – 23 000

Økonomiplan for 2027-2030

100 % fossilfri fjernvarme: I perioder med høye strømpriser/lave temperaturer benyttes det fremdeles noe fossil gass.	5000 – 9000
Prising av utslipp fra avfallsforbrenning og nye insentiver for karbonfjerning: Regjeringen har varslet en opptrapping av avfallsforbrenningsavgiften til generelt nivå på 2 400 kr/tonn i 2030. I 2026 skal EU kommisjonen gi sin anbefaling om avfallsforbrenning skal inkluderes i EUs kvotesystem (EU-ETS). Det er satt av 1,7 milliarder til Enova for å støtte karbonfjerning fra industri og avfallsanlegg med oppstart 2026 eller senest første halvår 2027.	Ikke beregnet
Avfall og avløp	
Forbedring av toppdekke på Rommen deponi: Deponiet på Rommen har et gammelt toppdekke som ikke er gass tett. Foreløpige analyser indikerer at gassutslipp kommer fra «hot-spots», og rehabilitering/tetting av disse områdene av toppdekket vil kunne redusere lekkasjer og øke oppsamlingen av deponigass.	Ikke beregnet
Redusere vannstand i deponiet på Grønmo: Dette vil kunne øke oppsamlingen av metan fra deponiet. Eiendoms- og byfornyelsesetaten skal vurdere tetningstiltak for å redusere innsig av overvann og grunnvann til deponiet, basert på utredning fra 2026, og muligheter for forbedring av dreneringssystemet i de eldste deponiområdene.	Ikke beregnet
Veitrafikk	
Opptrapping av nasjonalt omsetningskrav for biodrivstoff til 33 % i veitrafikken i 2030: Vedtatt omsetningskrav er 20 % i 2026 og 21 % i 2027. I 2027 vil Regjeringen beslutte nye nivåer for omsetningskravet for å komme til nivåene som er varslet for 2030.	7000 – 13 000
Dobbel takst i bomringen for nye fossile personbiler: Vedtatt i revidert Oslopakke 3-avtale våren 2024. Virkemiddelet forutsetter at nasjonale myndigheter åpner for dette i bompengeproposisjonen. Bompengeproposisjonen skal legges frem våren 2027.	200 – 400
Dobbel takst i bomringen for nye fossile varebiler: Virkemidlet forutsetter at nasjonale myndigheter åpner for dette ved å opprette en ny takstklasse, for eksempel i bompengeproposisjonen som legges frem våren 2027. Oslopakke 3-avtalen sier også at det skal vurderes ytterligere insentiver for å endre varebilparken fra fossil til nullutslipp i avtaleperioden.	2500 – 4500
Tilgang til kollektivfelt for utslippsfrie varebiler og tunge kjøretøy: Virkemidlet forutsetter at nasjonale myndigheter vedtar forskriftsendring. Statens vegvesen har sendt forslag til endringer som nå ligger til behandling i Samferdselsdepartementet.	Ikke beregnet
Nullutslippssone for varebiler og tunge kjøretøy innenfor Ring 2 (langs indre bomring): Forutsetter ny lovhjemmel fra Stortinget. På vegne av Samferdselsdepartementet har Statens vegvesen sendt ut høringsforslag som kan gi kommuner hjemmel til å innføre nullutslippssoner, som inkluderer nødvendige endringer i vegtrafikkloven, ny forskrift og endringer i skiltforskriften.	8000 – 14 000
Parkeringsutforming som reduserer utslipp og biltrafikk: Avgiftsbelegge og omdisponere parkeringsplasser ved kommunale arbeidsplasser, øke parkeringstakster for fossile kjøretøy, utvide beboerparkeringsordningen i ytre by, samt stille krav til at private aktører må ta betalt for parkering på eksempelvis arbeidsplasser, kjøpesentre osv. Det siste forutsetter at Stortinget gir hjemmel til dette. Et alternativ kan være å la parkering ved arbeidsplasser bli omfattet av fordelsbeskatning.	4000 – 7500 (inkl. kun de to første virkemidlene)
Forsterkede nasjonale virkemidler for utslippsfrie tunge kjøretøy: Dette er for å sikre det nasjonale målet om 100 % nullutslipp eller biogass i nybilsalget i 2030. I revidert nasjonalbudsjett ble det besluttet at det skal gjennomføres en utredning av insentiver for tunge	6000 – 11 000

Økonomiplan for 2027-2030

nullutslippskjøretøy som synliggjør innretning for å bidra til å nå målet. Mulig virkemiddel kan eksempelvis være engangsavgift på fossile lastebiler.	
Krav i løyver til busser som opererer i Oslo (utover Ruter): Stortinget ba i 2023 Regjeringen fremme forslag om lovendring slik at det kan stilles nullutslippskrav til all løyvebasert virksomhet. Det har foreløpig ikke kommet noen endringer.	2000 – 3500
Annen mobil forbrenning	
Opptrapping av nasjonalt omsetningskrav for avansert biodrivstoff til 28 % i 2030 for ikke-veigående maskiner: Vedtatt omsetningskrav er 11 % i 2026 og 12 % i 2027. I 2027 vil Regjeringen beslutte nye nivåer for omsetningskrav for å komme til nivåene som er varslet for 2030.	3000 – 5000
Sjøfart	
Stille krav eller gi incentiver for utslippsfri inn- og utselling for utenriksfergene	4000 – 6000
Etablere landstrøm for bruk til gjenværende godsskip uten tilgang på landstrøm i dag: Etablering av landstrøm må kombineres med incentiver som sikrer at anlegg tas i bruk.	1300 – 2000
Miljødifferensiering av kaivederlag for andre skip som seiler utslippsfritt: I 2026 innførte Oslo Havn fritak fra kaivederlag for godsskip som seiler utslippsfritt. Dette kan utvides til å dekke for eksempel utenriksferjene.	Ikke beregnet
Tilgang til kai og andre arealer for skip som bruker fornybart drivstoff	Ikke beregnet
Oppvarming	
Nasjonalt forbud mot bruk av gass til permanent oppvarming: Klima- og miljødepartementet har sendt på høring et forslag om forbud mot bruk av fossil gass til oppvarming av bygninger innen 2028. Høringen har frist 27. oktober 2026.	7000 – 11 000

Indirekte utslipp og sirkulær økonomi (mål 5): Et bærekraftig forbruk

Målet for Oslos indirekte klimagassutslipp (utslipp som skjer utenfor Oslos grenser, men som er forårsaket av forbruk i Oslo) er at disse utslippene skal være betydelig lavere i 2030 sammenlignet med 2020. I tillegg har byrådet gjennom Temaplan for sirkulærøkonomi mot 2030 vedtatt mål og visjon for det sirkulære Oslo, hvor forbruk av jomfruelige naturressurser er redusert til et nivå som kan anses som forenlig med et globalt bærekraftig forbruk. I en sirkulær økonomi utnyttes naturressurser og produkter så effektivt og lenge som mulig. Oslo kommune skal fremme mer sirkulær ressursbruk og bærekraftig næringsutvikling, og være et forbilde innen deling, gjenbruk, ombruk og materialgjenvinning. Dette er sentralt i kommunens arbeid med å redusere indirekte utslipp.

Oslos indirekte utslipp er anslått å være i størrelsesorden 9 mill. tonn CO₂-ekvivalenter årlig, utledet av tall fra Miljødirektoratet. Dette tilsvarer mer enn 10 ganger Oslos direkte (lokale) utslipp. Bygge- og anleggsvirksomhet er den største utslippskilden. Transport og mat er også store utslippskilder. Kommunens egne indirekte utslipp er på om lag 1 mill. tonn CO₂-ekvivalenter årlig. Dette inkluderer utslipp fra kommunens bygge- og anleggsprosjekter og innkjøp. Anslagene er beheftet med betydelig usikkerhet.

Byrådets forslag til virkemidler for å bidra til en mer sirkulær økonomi og redusere indirekte utslipp

Tabellen under viser byrådets forslag til virkemidler for reduksjon av indirekte utslipp og mer sirkulær økonomi som skal gjennomføres i økonomiplanperioden.

Grunnet lite data og lav kvalitet, er det krevende å effektberegne virkemidler for indirekte utslipp og sirkulær økonomi. Likevel vet vi at utslipp fra materialbruk i bygge- og anleggsprosjekter er den største kilden til Oslos indirekte utslipp, og at det er her det største potensialet for utslippsreduksjoner ligger. I tillegg vil flere av virkemidlene som handler om et mer sirkulært forbruk bidra til å effektivisere kommunens drift og spare penger på kort og lang sikt. Se kapittel 3.2 i vedlegget *Underlag til Klimabudsjett 2027* for mer informasjon om beregninger av virkemidler for indirekte utslipp og sirkulær økonomi.

Byrådets forslag til virkemidler for å redusere indirekte utslipp og bidra til en mer sirkulær økonomi

Nr	Virkemidler	Ansvar
Bygg og anlegg		
1	30 % utslippsreduksjon fra materialer i kommunens nye og rehabiliterte bygg: Stille klimakrav og gjennomføre tiltak for å forlenge levetiden til eksisterende bygg og prioritere rehabilitering og ombruk.	OBF*, BBY*
2	Prosjekter i forbildeprogrammet FutureBuilt med 50 % redusert utslipp fra materialer: Følge opp FutureBuilt-programmet, med mål om å inngå samarbeid med tre nye prosjekter i 2027.	PBE*
3	Bevaring og ombruk av bygg og materialer: KLI og OBF skal i 2027 ferdigstille og følge opp mulighetsstudie, gjennomført i samarbeid med Sirkulær ressursentral og Ombygg, med mål om at private aktører etablerer en permanent ombrukssentral for byggematerialer i Oslo. PBE skal i 2027 utvikle veiledning og rutiner i plan- og byggesaksbehandling for ombruk av bygg og utrede muligheten for, og eventuelt lage, et ressurskart som viser planlagt riving av bygg. EBY skal i 2027 etablere en koordinerende enhet for innleie av kommunens kontorlokaler for å effektivisere innleieprosesser og leietakerforhold. Enheten skal bistå med å fremme effektiv og redusert arealbruk og redusert klimagassutslipp, iht. til byrådssak 1054/26.	OBF*, PBE*, EBY*, KLI
4	Teste og videreutvikle mal for klimagassberegninger i plansaker	PBE*
5	Klimakrav i kommunens anskaffelser av anleggsmaterialer og i entreprise: VAV skal videreføre klimakrav til betong og stål, stille klimakrav til øvrige relevante materialtyper og i økende grad stille krav til miljøvaredeklarasjon. FOB skal redusere materialbruk og bruke klimavennlige materialer i gjenstående entrepriser. FOB skal innhente klimagassregnskap fra gjennomførte entrepriser. I 2027 skal BYM i minst ett prosjekt innarbeide klimagassregnskap i detaljprosjektering med et referansebudsjett og et "best case"-budsjett for de mest utslippsintensive materialene, samt teste ut Oslo kommune sine foreslåtte standardkrav til materialer i minst ett pilotprosjekt Videre skal klimagassbudsjettene fra tidligere pilotprosjekter følges opp og endelig klimagassregnskap utarbeides.	BYM*, VAV*, FOB*
6	Ombruk og gjenvinning av masser og stein i kommunens prosjekter: BYM, VAV og OBF ombruker og gjenvinner masser og stein i egne prosjekter der det er mulig og hensiktsmessig for å redusere uttak av nye masser og transportbehov.	BYM*, OBF*, VAV*

Økonomiplan for 2027-2030

	BYM skal i 2027 teste ut kommunens veileder for massehåndtering i minimum 2 pilotprosjekter.	
Forbruk og varehandel		
7	Kommunikasjon og nettverksarbeid for mer sirkulært forbruk hos innbyggere og næringsliv	KLI
8	Øke vareomsetningen på kommunens ombruksutsalgs: Bedre og utvidede lokaler og lagringsmuligheter samt økte ressurser til drift, sortering og klargjøring av varer skal øke aktivitet i ombruksutsalget i 2027.	REG*
9	Bærekraftig og sunn mat i kommunale barnehager: Ta i bruk e-læringen "Bærekraftig og sunn mat i barnehagen" i resterende 156 kommunale barnehager. 8 bydeler vil i 2027 ha egne kjøkkenassistenter, blant annet med mål om å styrke mattilbudet med bedre kosthold i barnehagene.	OKF*, VEL*
10	Vegetarmat skal være standard på kommunens møter og arrangementer	Alle*
11	Måling av matsvinn hos kommunens virksomheter med matproduksjon og -servering	OKF*, SYE, UDE, Bydelene
12	Bærekraftig mat på kommunale sykehjem og helsehus: SYE skal ha menyer i tråd med nasjonale kostholdsråd i kommunale sykehjem og helsehus i 2027.	SYE*, OKF, Bydelene
13	Øke brukstid og andelen ombruk, deling og reparasjon av IKT-utstyr i kommunen: OKF skal legge til rette for et mer bærekraftig forbruk blant kommunens virksomheter gjennom innkjøpsavtaler for IKT-utstyr og andre hensiktsmessige tiltak. Målet er å øke gjennomsnittlig brukstid på PC-er til inntil 5 år.	OKF*, DIG*
14	Redusere forbruk av nye møbler i kommunens drift: Ombruk av møbler og inventar skal være standard i Oslo kommune. Vi skal betydelig øke ombruk av møbler og kjøp av brukte møbler og inventar, fremfor å kjøpe nytt. Dette kan gi årlige besparelser på om lag 120 mill. OKF skal i 2027 øke omløp av varer på kommunens ombruksplattform og bidra til økt bruk av kommunens samkjøpsavtaler for reparasjon og redesign. EBY skal iht. til byrådssak 1054/26 sette innleiende virksomhet i kontakt med relevante aktører for bistand til deler av innleieprosessen som ligger utenfor koordinerende enhets ansvarsområde. Dette skal blant annet bidra til økt om-/gjenbruk av møbler og inventar internt i kommunen.	Alle* OKF*, EBY
15	Redusere svinn og unødvendig kassering av arbeidsklær i kommunens drift: Digital sporing av klær i helse- og omsorgssektoren for å få oversikt over svinn på tjenestestedene som benytter seg av samkjøpsavtalen for leie og vask. GPE skal øke ombruk av arbeidstøy med 5 % i 2027.	OKF*, HEL*, SYE*, bydelene*, GPE*
16	Redusere tekstiler til energigjenvinning: Videreføre pilotprosjekt for å øke utsortering av ombrukbare tekstiler fra restavfallet i 2027.	REG*
17	Redusere engangsprodukter i plast: SYE skal i 2027 erstatte engangsprodukter i plast hvor ombrukbare alternativer er tilgjengelige på kommunens sykehjem. BYM skal veilede og støtte sykehjem, kommunale barnehager og helsehus/omsorgsboliger til å redusere bruken av engangsartikler i plast.	BYM*, SYE*, Bydelene
18	Redusere bruk av engangsemballasje: BYM skal i 2027 jobbe videre med å gradvis innføre krav til ombruksløsninger på arrangementer på kommunens grunn der det er hensiktsmessig, samt videreføre støtteordning for ombruksløsninger på arrangementer og spisesteder.	BYM*
Reiser og mobilitet		

19	Etablere felles bildelings- og flåtestyringssystem for kommunens kjøretøy og maskiner	OKF*, alle
----	---	------------

*Rapporteringsansvar

Identifiserte virkemidler for å bidra til en mer sirkulær økonomi og redusere indirekte utslipp

Tabellen under viser mulige nye virkemidler som kan iverksettes i Oslo for å bidra til en mer sirkulær økonomi og redusere indirekte utslipp ytterligere.

Av de identifiserte virkemidlene, vil det å stille krav om reduserte utslipp fra materialer gi størst utslippsreducerende effekt. En stor andel av disse utslippsreduksjonene vil også fremme en mer sirkulær økonomi i bygge- og anleggsbransjen, i form av redusert materialbruk, ombruk, økt grad av rehabilitering og gjenvinning av materialer.

De identifiserte virkemidlene er virkemidler som har et potensiale for utslippsreduksjon, men de er ikke politisk besluttet lokalt og/eller nasjonalt. Enkelte virkemidler forutsetter nye nasjonale avklaringer, nye lovhjemler e.l. Virkemidlene er ikke nødvendigvis ferdig utredet, og endelig utforming må vurderes nærmere.

Identifiserte virkemidler for å redusere indirekte utslipp og bidra til en mer sirkulær økonomi

Identifiserte virkemidler
Bygg og anlegg
Stille krav om gradvis reduserte utslipp fra materialer for alle utbyggere: Kommuneplanens arealdel er på høring med to alternativer til nye bestemmelser om krav til utslippsreduksjoner fra materialbruk i bygg. Det mest ambisiøse forslaget kan gi årlig utslippsreduksjon i størrelsesorden 100 000 - 150 000 tonn CO₂-ekvivalenter i 2030. Byrådet ga i tillegg i mai 2026 høringsuttalelse til Direktoratet for byggkvalitet om behovet for ambisiøse krav i TEK til reduserte klimagassutslipp i materialer.
Stille standard klima- og miljøkrav til materialer i kommunens bygge- og anleggsprosjekter: Det foreligger et forslag fra fagetatene som inkluderer standardkrav til asfalt, betong, stål, stein (masser) og pukvarer, trevirke og plast.
Mer sirkulær massehåndtering: Kommunen har utarbeidet en veileder for massehåndtering. Et krav om å bruke veilederen i kommunens prosjekter vil bidra til tidlig planlegging av hvordan massene skal håndteres og tilrettelegge for mer ombruk. I byrådets forslag til Kommuneplanens arealdel (på høring til august 2026) er det krav om massehåndteringsplaner i alle plansaker som medfører uttak av masser på over 1000 m³. Et felles system for innsamling og rapportering av massedata vil muliggjøre bedre planlegging og sirkulær massehåndtering, i tillegg til å gi besparelser i ressursbruk ved å bruke samme digital løsning, i stedet for manuelle løsninger.
Forbruk og varehandel
Innføre klimavektning ved innkjøp av mat i kommunen: Aarhus kommune har redusert innkjøp av matvarer med høyt klimagassutslipp med 40 % ved å etablere en intern klimaavgift. Avgiften fordeles direkte tilbake til virksomhetene basert på deres tidligere forbruk. Virksomheter som reduserer forbruket av klimaintensive varer, sitter igjen med økonomisk gevinst.
Produsentansvar tekstiler: Miljødirektorat har hatt på høring et forslag om produsentansvar for tekstiler med forslag om ikrafttredelse 1. januar 2027. Oslo kommune har i høringsuttalelse august 2026 støttet forslaget om

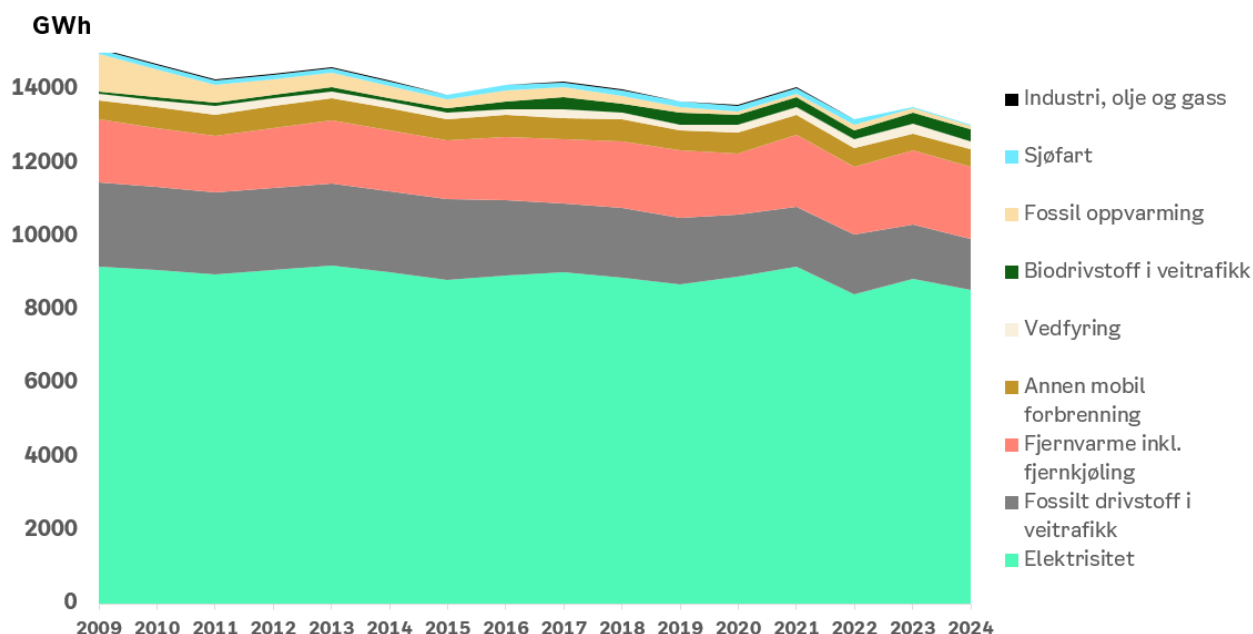
produsentansvar. Det er et viktig virkemiddel, blant annet for å stimulere til tiltak tidlig i verdikjeden, før produktene har blitt til avfall. Dette er viktig for å etablere et sirkulært tekstilmarked.
Føring om at alle virksomheter i reforhandlingsprosesser av leieavtale eller gjennom samarbeid med andre leietakere, fremmer tiltak for bærekraftig, sunn og mer plantebasert mat i kantiner.
Innføre forbud mot reklame for klimaintensive varer og tjenester på kommunens egne flater: Flere europeiske byer har innført reklameforbud mot klimaintensive varer og tjenester, som kjøtt og flyreiser. Klimaetaten, i samarbeid med blant annet Sporveien, vil gjøre en nærmere vurdering av om forbud mot fossilreklame kan være et egnet virkemiddel.
Abonnementsordning for parkdresser i barnehager: Barnehagebarn får dekket sine behov for parkdress både i og utenfor barnehagen, i alle sesonger, gjennom en abonnementsordning. Ordningen sikrer dress i riktig størrelse og gjenbruk og reparasjon av dresser.
Reiser og mobilitet
Øke andel parkeringsplasser forbeholdt elektriske delebiler på kommunal grunn
Effektivisere kommunens egne vareleveranser: Ved å blant annet øke sentraliseringen av innkjøp, redusere antall leveringsdager, unngå delleveranser, unødvendig ekspresslevering og småordre, samt samlaste varer til samme område, kan kommunen redusere både transportomfanget og behovet for kjøretøy. I tillegg kan levering på tider av døgnet gjøre at kjøretøy og veikapasitet kan brukes mer effektivt.
Innføre felles føringer for tjenestereiser i kommunens virksomhet som sier at flyvninger minimeres der det finnes alternative reisemetoder som ikke er uforholdsmessig dyre eller tidkrevende.

Energi (mål 3): Et energisystem tilpasset nullutslippsbyen

Oslo har mål om at energiforbruket skal reduseres med 10 % innen 2030 sammenlignet med 2009. Siden 2009 har energiforbruket i Oslo gått ned med om lag 13 %, hovedsakelig som følge av elektrifisering av personbilparken, utfasing av bruk av olje til oppvarming og mer energieffektive bygg. Dermed er målet innenfor rekkevidde, om ikke energibruken øker i de nærmeste årene. Det er likevel behov for nye og styrkede virkemidler fordi befolkningen vokser og byen skal elektrifiseres ytterligere, samtidig som det er begrenset nettkapasitet inn til Oslo. Et utslippsfritt energisystem med nok tilgjengelig energi og effekt, er en forutsetning for at Oslo skal bli en nullutslippsby.

Det framtidige samlede effektbehovet til elektrifisering av tungtransporten og bygge- og anleggssektoren i Oslo er beregnet til om lag 100 MW. Til sammenligning er det maksimale effektforbruket i Oslo på omtrent 2 300 MW¹. Oslo kommune jobber derfor med å frigjøre effekt i nettet gjennom et mer fleksibelt og effektivt forbruk, i tillegg til å øke lokal energiproduksjon. Dette kan også dempe behovet for utbygging av mer nett og ny energiproduksjon i framtiden.

¹ Elvia, «Områdestudie Oslo», NVE PlanNett, 28. mai 2026, <https://plannett.nve.no/omraadestudie/20250106>.

Utvikling i energibruk i Oslo fra 2009 til 2024 (GWh)

Byrådets forslag til virkemidler for energi

Tabellen under viser byrådets forslag til virkemidler som skal gjennomføres i økonomiplanperioden for energi. Virkemidlene er estimert til å ha et potensial til å frigjøre omtrent 5 MW på vinterstid når effektbehovet er størst, samt å bidra til å redusere energiforbruket og produsere energi estimert til om lag 19 GWh årlig. Dette tilsvarer energiforbruket til om lag 1 250 husholdninger. Mange av virkemidlene er tilretteleggende. Det vil si at de gir ikke umiddelbare effekter, men tilrettelegger for effekter på lengre sikt. Se kapittel 4.2 i vedlegget *Underlag til Klimabudsjett 2027* for mer informasjon om beregninger av virkemidler for energi.

Tabell 9: Byrådets forslag til virkemidler for energi

Nr	Virkemidler	Ansvar	Besparelse/produksjon av energi årlig	Potensial for frigjort vintereffekt
Tverrgående virkemidler				
1	Videreutvikle og ta i bruk energikartet for mer helhetlig energiplanlegging	PBE*	Tilretteleggende	Tilretteleggende
2	Ambisiøse energikrav i kommunens standard leieavtale for næringslokaler: BYU skal i 2027 vurdere å stille mer ambisiøse energikrav, for eksempel ved å justere eksisterende krav til energimerking og vurdere absolutte minimumskrav i noen situasjoner. Energikravene skal samtidig utformes slik at de ikke bare stimulerer til leie i nybygg. Virksomheter som leier/eier bygg involveres i vurderingen.	BYU*, EBY, OBF, BBY	Tilretteleggende	Tilretteleggende

Økonomiplan for 2027-2030

3	Kommunikasjon og nettverksarbeid om energitiltak for innbyggere og næringsliv	KLI	Tilretteleggende	Tilretteleggende
Energieffektivisering				
4	Forvalte tilskudd til energieffektivisering av bygg	KLI*	7,2 GWh	3,4 MW
5	Systematisere energikartlegginger i kommunale virksomheter: OKF skal i 2027 utvikle en rutine for lagring og behandling av energimerker og videreutvikle Energiportalen med oversikt over kommunens energimerker, tiltak og kostnader, for å styrke beslutningsgrunnlaget for prioriteringer på tiltaksnivå.	OKF*, DIG, OBF, BBY, KLI	Tilretteleggende	
6	Energitiltak i kommunens bygg og infrastruktur: Kommunale virksomheter skal i 2027 videreføre kartlegginger av potensialet for energi- og kostnadsbesparelser og gjennomføre energitiltak i egen bygningsmasse og infrastruktur som er i bruk.	OBF*, BBY*, VAV*, REG*, Oslo Havn*	0,7 GWh	0,4 MW
7	Kartlegge energibruk i drift og produksjon: Finne potensialet for mer effektiv energibruk i driften av utsorteringsanleggene, energigjenvinningsanlegget, komposteringsanlegget og gjenvinningsstasjonene i 2027 og 2028.	REG*	Tilretteleggende	
8	Redusere energibruk til belysning av gate- og parkanlegg, havna og byrom ved å skifte ut og oppgradere eldre lysarmaturer til LED.	BYM*, Oslo Havn*	1 GWh	0,5 MW
9	"Fang energityven" i kommunale bygg: Årlig kampanje hvor energirådgivere går gjennom energianlegg i utvalgte bygg, og identifiserer driftsfeil og energisluk. OBF skal gjennomføre "Fang energityven" i minimum 15 bygg i 2027.	OBF*	1 GWh	0,5 MW
Økt energifleksibilitet				
10	Løsninger for energifleksibilitet i Oslo kommune: OBF, Oslo Havn, BYM og OKF skal i 2027, gjennom prosjektet Oslofleks, ta i bruk smart styring av strømforbruk og levere fleksibilitetstjenester til strømmettet. KLI koordinerer arbeidet.	KLI*, OBF, Oslo Havn, OKF		Ikke beregnet
11	Sentralisere innkjøp av teknisk utstyr for energi- og fleksibilitetsløsninger: OKF skal i 2027 sentralisere kommunens innkjøp av energi- og fleksibilitetsløsninger. OBF, Oslo Havn og BYM skal bistå i arbeidet.	OKF*, OBF, Oslo Havn, BYM	Tilretteleggende	Tilretteleggende
12	Utrede hvordan smart styring kan benyttes for offentlig ladeinfrastruktur og endestasjonsladere (ikke hurtigladdere), herunder muligheten for automatisk styring av lading basert på nettkapasitet og strømpris. Som del av dette kan	BYM*	Tilretteleggende	Tilretteleggende

Økonomiplan for 2027-2030

	det vurderes om deler av infrastrukturen på sikt kan delta i fleksibilitetsmarkedet.			
13	Videreføre arbeidet med å etablere smart styring i henholdsvis fire formålsbygg og ti store boligbygg for å redusere spisslastbehovet i fjernvarmenettet. Arbeidet gjøres i samarbeid med Hafslund Celsio	OBF*, BBY*	Ikke beregnet	Ikke beregnet
Lokal energiproduksjon (virkemidler inngår også i veikart for solenergi, byråds sak 86/26)				
14	Installere solenergianlegg på kommunale bygg og anlegg: Oslo Havn skal videreføre arbeidet med å etablere et solcelleanlegg med en kapasitet på 1 MWp. OBF og BBY skal etablere solcelleanlegg på egne bygg der det er lønnsomt.	OBF*, BBY*, Oslo Havn*,	1,24 GWh/1,7 MWp	
15	Forvalte tilskudd til etablering av solenergianlegg	KLI*	7,5 GWh/10 MWp	
16	Utrede bruk av spillvarme fra Bekkelaget renseanlegg og potensialet for energiproduksjon fra turbiner	VAV*		
17	Utvikle og ta i bruk miljøkrav ved innkjøp av solceller til kommunale bygg	OBF*	Tilretteleggende	
Summert effekt av virkemidler			18,6 GWh	4,8 MW

**Rapporteringsansvar*

Nye bevilgninger for energiarbeidet 2027 - 2030

I budsjettet for 2027 er det bevilget 10 mill. på investeringsbudsjettet til nye/styrkede energivirkemidler, vist i tabellen under.

Tabell 10: Nye/styrkede bevilgninger til energivirkemidler i investeringsbudsjettet (MNOK)

Virksomhet	Virkemidler i investeringsbudsjettet	2027	2028	2029	2030
BBY	Klimatiltak (Bysnivå 122600) - energieffektiviserende tiltak i forbindelse med rehabiliteringsprosjekter <i>Relevant for virkemiddel 6</i>	10	10	15	15
SUM		10	10	15	15

Identifiserte virkemidler for energi

Tabellen under viser hvilke mulige nye/styrkede virkemidler som kan iverksettes i Oslo for å redusere energibruken, få et mer fleksibelt energisystem og produsere mer av energien lokalt.

Over 75 % av energibruken i byen går til bygg, og det er derfor virkemidler som reduserer energibruken i bygg som har det største potensialet for å bidra til måloppnåelse. Det viktigste identifiserte virkemidlet er strengere krav til energiytelse i teknisk forskrift (TEK). Dette vil bidra til energireduksjoner ved generelt vedlikehold slik som ved utskiftning av vinduer og dører.

De identifiserte virkemidlene er virkemidler som har et potensiale for redusert og bedre energibruk, men de er ikke politisk besluttet lokalt og/eller nasjonalt. Enkelte virkemidler forutsetter nye nasjonale avklaringer, nye lovhjemler e.l. Virkemidlene er ikke nødvendigvis ferdig utredet, og endelig utforming må vurderes nærmere.

Identifiserte virkemidler for energi

Identifiserte virkemidler
Tverrgående virkemidler
Endringer i den nasjonale strømstøtteordningen og Norgespris-ordningen: Norgespris og strømstøtteordningen øker isolert sett energiforbruket og reduserer lønnsomheten til energiøkonomisering og investeringer i ny fornybar energi. Ordningene kan innrettes til i større grad å stimulere til tiltak for energieffektivisering og energifleksibilitet og gjøre at tilbakebetalingstiden for slike investeringer blir kortere.
Energieffektivisering
Pilotere deling av varme mellom kommunale bygg: Potensialet for å utnytte varme mellom bygg er et område som har fått lite oppmerksomhet. Bedre utnyttelse av lokal overskuddsvarme fra bygg med energianlegg under 10 MW krever ikke konsesjon. Dette innebærer at disse byggene kan levere varme mellom kommunale bygg innenfor fjernvarmeselskapets konsesjonsområde.
Strengere krav til energiytelse i teknisk forskrift (TEK): Byrådet ga i mai 2026 høringsuttalelse til Direktoratet for byggkvalitet om behov for energiytelse for bygningskomponenter. Dersom kravene innføres, vil det bidra til store energireduksjoner ved generelt vedlikehold, sammenlignet med i dagens praksis.
Energifleksibilitet
Insentiver til konvertering til vannbåren varme i bygg: Dette kan være rettet mot større eksisterende borettslag, sameier og næringsbygg for å stimulere til økt bruk av termisk oppvarming av bygg, som fjernvarme. Dette kan avlaste strømmettet.
Energiproduksjon
Stille krav om lokal energiproduksjon: Byrådet støttet i høringsuttalelse til Direktoratet for byggkvalitet ny bestemmelse om krav til solenergi på yrkesbygg over 500 m ² i byggteknisk forskrift (TEK17) høsten 2025. Beslutning er foreløpig ikke tatt. I byrådets forslag til kommuneplanens arealdel (på høring til august 2026) er det foreslått at det skal redegjøres for muligheter for etablering av fornybar energiproduksjon i planområdet.
Etablere lokal kraftproduksjon på grå arealer: Oslobygg jobber med å kartlegge grå arealer på sine eiendommer. Egnede kommunale arealer kan også tilgjengeliggjøres til blant annet solkraftproduksjon for private utbyggere gjennom konkurranser om utbygging.

Klimatilpasning og karbonlagring (mål 2 og 4): Oslo er en klimarobust by og har økt opptak og lagring av karbon

Bystyret har i klimastrategien vedtatt at Oslos evne til å tåle klimaendringer skal være styrket fram mot 2030, og byen skal utvikles slik at den er rustet for de endringene som forventes fram mot 2100. Videre skal naturen forvaltes slik at naturlige karbonlagre i vegetasjon og jordsmonn blir ivaretatt og opptaket av klimagasser i skog og annen vegetasjon øker mot 2030.

Klimaendringene gjør Oslo mer utsatt for ekstremvær. Økt nedbør og hyppigere styrtregn øker risikoen for overvann, elveflom og skred. Høyere gjennomsnittstemperatur gir større sannsynlighet for hetebølger og tørke, som igjen øker faren for skogbrann. Samtidig forventes vintrene å bli mer krevende med hyppigere væromslag og kraftige snøfall.

Oslo kommune arbeider for at bygg, gater og annen infrastruktur skal være robuste mot et klima i endring, samtidig som de ikke bidrar til å forsterke klimautfordringene. Byens drift og beredskap må også videreutvikles for å kunne håndtere et økende omfang av ekstreme naturhendelser, som styrtregn, flom, hetebølger og skogbrann.

Natur og grønne områder er en viktig del av klimatilpasningen. Parker, bytrær, skog og våtmarker bidrar til å holde tilbake overvann, redusere varmebelastning og lagre karbon. Samtidig styrker et rikt naturmangfold naturens evne til å tåle klimaendringer og levere viktige økosystemtjenester. Klima- og naturkrisen må derfor møtes i sammenheng.

Miljødirektoratets klimagassregnskap for skog og arealbruk for perioden 2016-2020 viser at Oslos skoger tar opp mindre karbon enn tidligere. Kommunen arbeider for å snu denne trenden og samtidig gjøre skogene mer robuste mot klimaendringene. Dette innebærer naturbaserte løsninger som restaurering av myr, mer skånsom skogsdrift, utvikling av en variert fleraldersskog og planting av tørkeresistente treslag. Virkemidlene bidrar til økt karbonlagring, flomdemping og økt motstandskraft mot brann, tørke og skadedyr.

Samtidig er utviklingen i byggesonen viktig for Oslos naturlige karbonlagre. Kommunens grøntregnskap viser at de grønne arealene ble redusert med 6 % fra 2017 til 2021. Nedbygging av karbonrike arealer i byggesonen bidrar til økte klimagassutslipp. Ifølge NIBIOs rapport *Kunnskap om karbonrike arealer* er om lag 3 700 dekar karbonrike arealer avsatt til utbygging i gjeldende planer i Oslo. Dersom disse arealene bygges ned, kan det gi utslipp på om lag 217 000 tonn CO₂-ekvivalenter.

Byrådets forslag til virkemidler for klimatilpasning og økt naturlig karbonlagring

Tabellen under viser Byrådets forslag til virkemidler som skal gjennomføres i økonomiplanperioden for å styrke Oslos klimatilpasning og øke naturlig karbonlagring. Målene er samlet fordi mange av de samme virkemidlene bidrar til begge formål. Bevaring, restaurering og utvikling av grønne arealer og en natur- og klimavennlig naturforvaltning styrker både klimatilpasningen, karbonlagringen og naturmangfoldet.

Arbeidet med å bevare natur og ivareta grønnstruktur viser hvordan kommunen jobber for å løse klima- og naturkrisen i sammenheng. Bevaring av eksisterende natur gir som regel større klima- og naturgevinst enn å etablere nye grønne arealer, samtidig som et rikt biologisk mangfold er avgjørende for naturens evne til å tilpasse seg klimaendringer og opprettholde karbonlagring over tid.

Byrådets forslag til virkemidler for klimatilpasning og naturlig karbonlagring

Nr	Virkemidler	Ansvar
Tverrgående virkemidler		
1	Bruk av biokull i Oslo: KLI skal i 2027 følge opp avslutningen av et treårig forskningsprosjekt på bruk av biokull langs sykkelvei på Oppsal. BYM og GPE skal pilotere bruk av biokull i ulike testområder i 2027.	KLI*, BYM*, GPE*
Økte nedbørsmengder, overvann, flom og skred		

Økonomiplan for 2027-2030

2	Lage en skybruddsplan (temakart overvann) for Oslo: Lage en metodikk for risikovurdering og flomsikring basert på skadedatabase for nedbørshendelser og overvannsmodellering i 2027 (iht. T4 i byrådssak 215/19). Som en del av dette arbeidet skal det også utvikles en kartportal for risikoanalyser av overvannsskader (midler fra Miljødirektoratets tilskuddsordning for klimatilpasning).	PBE*
3	Planlegge for og bygge hovedflomvei- og fordrøyningsnettverk: BYM skal utarbeide konseptvalgutredninger og gjennomføre forprosjekter for flomveiltak (T5 iht. byrådssak 215/19). BYM skal i samarbeid med VAV følge opp eksisterende anlegg og utrede og gjennomføre nye fordrøynings tiltak i Marka for å redusere fare for vannskader nedstrøms.	BYM*, VAV
4	Klimarobuste gater, grønnstruktur og andre offentlige arealer som tåler et varmere og våtere klima: Videreføre arbeidet med å redusere avrenning av overvann i egne prosjekter for gater, park og byrom og fortsette drift av overvannsløsninger, som regnbed, rister og grøfter.	BYM*
5	Rense overvann fra gater og rør: Teste ulike renseløsninger for tømning av sandfang, utrede grenseverdier for forurensing av overvann og tømme sandfang i 2027.	BYM*
6	Klimarobust vann- og avløpssystem som tåler og håndterer et varmere og våtere klima: Lage en helhetlig plan for reduksjon av fremmedvann i avløpsnett og gjennomføre et forprosjekt for demonstrasjonsanlegg for rensing av overløp fra avløpsledninger med våtmarksfilter.	VAV*
7	Klimarobuste bygg og uteområder som tåler et varmere og våtere klima: OBF skal i 2027 gjennomføre overvannstiltak (T9 iht. byrådssak 215/19) og andre klimatilpasningstiltak på egne nye uteområder og innarbeide kartleggingsverktøy av klimarobusthet i tilstandsvurderinger på eksisterende eiendommer. BYA skal i 2027 utarbeide en veileder for klimatilpasning av offentlige kulturhistoriske byrom (midler fra Miljødirektoratets tilskuddsordning for klimatilpasning).	OBF*, BYA*
8	Sikring og vedlikehold av dammer: Forprosjekt for rehabilitering av demningen ved Brekkedammen.	BYM*
9	Gjenåpne lukkede bekker, samt etablere og bevare natur langs vassdrag: VAV og BYM skal i 2027 fortsette gjenåpningen av Bakåsbekken på Furuset. BYM skal i 2027 ferdigstille åpning av Refstadbekken, starte på åpning av Østensjøbekken og Aurevannsbekken. BYM skal bevare og plante kantvegetasjon langs minimum en delstrekning av et vassdrag hvert år, iht. byrådssak 1080/23.	VAV*, BYM*
10	Videreutvikle samlet beredskap i kommunen for flom, overvann og sammenfallende hendelser ved ekstreme nedbørshendelser (styrtregn): Kjøpe utstyr til håndtering av ekstremvær i 2027.	BRE*
11	Forvalte tilskudd og informere om overvannstiltak til boligeiere, borettslag og sameier	VAV*
12	Styrke kommunikasjon om overvannshåndtering: PBE skal i 2027, i samarbeid med KLI, BYM, VAV og BRE, utarbeide en handlingsplan til kommunikasjonsstrategien for overvannshåndtering (T17 iht. byrådssak 215/19) og løpende gjennomføre kommunikasjonstiltak.	PBE*, KLI, BYM, BRE, VAV
Økte temperaturer, tørke og hetebølger		
13	Vannhøsting og resirkulering av vann: Høste og gjenbruke regnvann til eget bruk, og etablere damanlegg med fordrøynings på flere gravplasser i 2027.	GPE*
Klimarobust natur og naturlig karbonlagring		

Økonomiplan for 2027-2030

14	PBE, BYM og KLI utarbeider veileder for å søke avbøting, restaurering eller kompensering der omdisponering av grønnstruktur ikke kan unngås, slik at det er mulig å bli en arealnøytral kommune.	PBE*, BYM, KLI,
15	Sikre grøntområder i byggesonen: BYM skal i 2027 og 2028 kartlegge arealer med potensiale for å etablere ny natur eller restaurere eksisterende natur iht. byrådssak 1080/23. PBE skal i plansaksbehandlingen legge kart over karbonrike arealer til grunn, i tråd med byutviklingsstrategien i kommuneplanens samfunnsdel.	BYM*, PBE*, KLI
16	Bevare og skjøtte bytrær og verdifulle skogmiljøer: BYM skal bevare, plante og forvalte trær, samt styrke truede treslag og skjøtte biologisk verdifulle skogmiljøer og store gamle enkelttrær. BYM skal også teste alternativer til veisalt, som i dag skader trær om vinteren, og kartlegge biologisk viktige trær i byggesonen. Tiltakene gjøres iht. byrådssak 1080/23 og Bytrestrategien. Oslotrær (PBE) skal tilrettelegge for å bevare og øke antall trær i byen.	BYM*, PBE*
17	Videreføre og fremme lokaltilpasset fleralderskogbruk med lukkede hogstformer: BYM skal plante furu eller løvtrær på spesielt tørre og skogbrannutsatte områder i Marka, og konvertere kommuneskogen til fleraldret skog der forholdene ligger til rette. Etaten skal tilstrebe lukkede hogstformer på 70 % av det behandlede skogarealet hvert år. BYM skal i 2027, i samarbeid med KLI, vurdere muligheten for å sertifisere hele eller deler av kommuneskogen etter sertifiseringsordning for naturnært skogbruk med lukkede hogstformer.	BYM*, KLI
18	Restaurere naturområder: I snitt skal 10 dekar våtmarksområder restaureres i hhv. Nordmarka/Lillomarka og Østmarka, og minst fem dekar forringete engmiljøer og minst fire amfibiedammer restaureres, iht. byrådssak 1080/23. Fremmedartbekjempelse på Huken og oppfølging av forvaltningsplan for Østensjøvannet med tiltak som styrker verdifull natur i området.	BYM*
19	Reetablere ålegrasenger i Oslofjorden: Følge opp og evaluere prosjektet for å utvide ålegrasenger i Frognerkilen og ved Gressholmen.	BYM*

**Rapporteringsansvar*

Nye bevilgninger til virkemidler for klimatilpasning og økt naturlig karbonlagring 2027 - 2030

I budsjettet for 2027 er det bevilget 12 mill. på driftsbudsjettet og 20,6 mill. på investeringsbudsjettet til nye/styrkede virkemidler som bidrar til klimatilpasning og naturlig karbonlagring, vist i tabellene under.

Nye bevilgninger til virkemidler for klimatilpasning og naturlig karbonlagring i driftsbudsjettet (i mill.)

Virksomhet	Virkemidler i driftsbudsjettet	2027	2028	2029	2030
BYM	Mer naturrestaurering, fremmedartbekjempelse og økt biologisk mangfold <i>Relevant for virkemiddel 18</i>	10	10	10	10
BYM	Utpøving av alternativer til veisalt <i>Relevant for virkemiddel 16</i>	2	2	1	1
SUM		12	12	11	11

Nye bevilgninger til virkemidler for klimatilpasning og naturlig karbonlagring i investeringsbudsjettet (i mill.)

Virksomhet	Virkemidler i investeringsbudsjettet	2027	2028	2029	2030
BYM	Overvannshåndtering – etablering av trygge flomveier <i>Relevant for virkemiddel 3</i>	8	28	28	28
BYM	Gjenåpning av Aurevannsbekken <i>Relevant for virkemiddel 9</i>	0,5	10,25	50,25	11,5
BRE	Beredskapstiltak ekstremvær – utstyr og kjøretøy <i>Relevant for virkemiddel 10</i>	10,6	2	2	2
BYM	Attraktivitet i marka og på øyene - rehabiliteringstiltak av damanlegg <i>Relevant for virkemiddel 9</i>	1,5			
SUM		20,6	40,25	110,25	41,5

Identifiserte virkemidler for klimatilpasning og økt naturlig karbonlagring

Tabellen under viser identifiserte virkemidler som kan iverksettes for å styrke arbeidet med klimatilpasning og naturlig karbonlagring i Oslo.

De viktigste identifiserte virkemidlene er bedre hensyn til klimatilpasning i arealplanlegging og at det innføres et krav om arealnøytralitet.

De identifiserte virkemidlene er virkemidler som har et potensiale for bedre klimatilpasning, men de er ikke politisk besluttet lokalt og/eller nasjonalt. Enkelte virkemidler forutsetter nye nasjonale avklaringer, nye lovhjemler e.l. Virkemidlene er ikke nødvendigvis ferdig utredet, og endelig utforming må vurderes nærmere».

Identifiserte virkemidler for klimatilpasning og å ivareta og styrke naturlige karbonlagre

Identifiserte virkemidler
Tverrgående virkemidler
Produsere biokull fra avløps slam fra Bekkelaget renseanlegg: Å pyrolysere avløps slammet fra Bekkelaget renseanlegg sammen med trevirke kan bidra til å lagre karbon i størrelsesorden 20 000 tonn CO ₂ årlig. Biokullet kan muligens brukes som jordforbedringsmiddel eller i byggematerialer. VAV og KLI ferdigstilte en mulighetsstudie i 2026.
Krav til klimatilpasning og arealnøytralitet: I byrådets forslag til kommuneplanens arealdel (på høring til august 2026) foreslås arealnøytralitet og flere bestemmelser som kan sikre bedre risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser) ved utbygginger, mer hensyn til grunnforholdene og vassdragene i arealplanlegging og mer egnede arealer for snø-håndtering i byen og hensynssoner for flomveier.
Økte nedbørsmengder, overvann, flom og skred
Pålegg om overvannstiltak på eksisterende bebyggelse: VAV skal vurdere bruk av ny bestemmelse i forurensingsloven (§22a) om pålegg om frakobling av taknedløp.

Overvannsgebyr: Regjeringen har foreslått å gi kommunene adgang til å innføre et eget overvannsgebyr, noe som kan både bidra til finansiering av overvannstiltak og gi private insentiv til å gjennomføre overvannstiltak på egen eiendom (avhengig av innretning). Byrådet avga høringsvar til forslaget i 2025 som støtter forslag om hjemmel, men påpekte at innretningen vil gjøre det krevende å bruke hjemmelen i praksis. Forslaget er til behandling i Stortinget.

Gjenåpning av sidebekker til Alnaelva: Nesten alle sidebekkene til Alna er lukket. Dette bidrar til rask avrenning mot Alna i flomsituasjoner. Ved gjenåpning av sidebekkene vil man forsinke avrenningen og bidra til å dempe flomtoppen i Alna som igjen kan føre til reduserte skadeomfang. Åpne bekker er også viktig for biologisk mangfold. Arbeidet vil kreve flere utredninger.

Økte temperaturer, tørke og hetebølger

Redusere varmeøyer ved sårbar befolkning: Norsk institutt for naturforskning har, på oppdrag fra KLI, kartlagt varmeøyer i byen og synliggjort hvor disse overlapper med sårbare befolkningsgrupper og institusjoner. Varmeøyer er områder som blir ekstra varme om sommeren på grunn av mye asfalt og lite grøntområder. Analysen har identifisert barnehager, skoler og helseinstitusjoner i Oslo og områder som kan prioriteres for grønne tiltak og andre løsninger som bidrar til å redusere varmebelastningen, for eksempel å erstatte asfalt og mørke flater med mer natur i barnehagers uteområder.

Skogbrannforebygging i Oslo kommunes skoger: Utvikle en tiltaksplan for forebygging av skogbrann i Marka: Kommunens arbeid med fremme lokaltilpasset fleralderskogbruk forebygger skogbrann, men det er ikke gjort en systematisk analyse av sårbarhet mot skogbrann eller andre mulige tiltak som ryddetiltak nær bebyggelse eller etablering av branngater i marka (åpne områder som hindrer spredning av skogbrann).

Klimarobust natur

Ikke tillate hogst og inngrep i gammelskog og intakt myr: Byrådsavdeling for miljø og samferdsel skal utarbeide forslag til instruks til RKL på bakgrunn av faglige anbefalinger fra Regionkontor landbruk (RKL), Klimaetaten (KLI) og Bymiljøetaten (BYM), med sikte på at RKL skal innarbeide instruksene i sin saksbehandling.

Begrense nye landbruksveier: MOS skal utarbeide forslag til instruks til RKL på bakgrunn av faglige anbefalinger fra RKL, KLI og BYM, med sikte på at RKL skal innarbeide instruksene i sin saksbehandling.